

การพัฒนากิจกรรมดนตรีเพื่อเสริมสร้างการรับรู้เรื่องจังหวะสำหรับเด็กหูหนวก

พนิตา เขียวจำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนากิจกรรมดนตรีเพื่อเสริมสร้างการรับรู้เรื่องจังหวะสำหรับเด็กหูหนวก

CLASSROOM MUSICAL ACTIVITIES TO IMPROVE RHYTHMIC PERCEPTION OF CHILDREN WITH DEAFNESS

พนิดา เขียวขำ 5438087 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : กานต์ยุพา จิตดีวัฒนา, ปร.ด, นัทธี เชียงชนะนา, ปร.ด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมดนตรีเพื่อเสริมสร้างการรับรู้เรื่องจังหวะในด้านจังหวะตกรูปแบบจังหวะ และสัญลักษณ์จังหวะสำหรับเด็กหูหนวก และ 2) ประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีเพื่อเสริมสร้างการรับรู้เรื่องจังหวะสำหรับเด็กหูหนวก ผู้เข้าร่วมในการวิจัย ได้แก่ เด็กหูหนวกชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 19 คน ผู้เข้าร่วมทั้งหมดเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีเป็นเวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนด้วยตนเองและมีครูประจำชั้นทำหน้าที่ล่ามภาษามือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติเพื่อประเมินการรับรู้เรื่องจังหวะของเด็กหูหนวก 2) แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กหูหนวกในชั้นเรียนกิจกรรมดนตรี และ 3) แบบสัมภาษณ์ความชอบในกิจกรรมดนตรีของเด็กหูหนวก การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองกิจกรรมดนตรีและประเมินทักษะภาคปฏิบัติ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กหูหนวกในชั้นเรียนกิจกรรมดนตรี และ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มเพื่อศึกษาความชอบในกิจกรรมดนตรี การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมการวิจัยและการวิเคราะห์คะแนนทดสอบภาคปฏิบัติเพื่อประเมินผลการรับรู้เรื่องจังหวะของเด็กหูหนวกโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมรับรู้เรื่องจังหวะของเด็กหูหนวกและการสัมภาษณ์ความชอบในกิจกรรมดนตรี โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมดนตรีที่ได้พัฒนาขึ้น สามารถเสริมสร้างการรับรู้เรื่องจังหวะของเด็กหูหนวกได้ ซึ่งจะเห็นได้จากแนวโน้มของคะแนนทักษะภาคปฏิบัติที่เพิ่มขึ้นหลังจากที่พวกเขาได้รับกิจกรรมดนตรีตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย โดยเด็กหูหนวกแต่ละคนสามารถเข้าใจจังหวะตกรูปแบบจังหวะ และสัญลักษณ์จังหวะได้ในระดับที่แตกต่างกัน จากการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ความชอบในกิจกรรมดนตรี พบว่า เด็กหูหนวกเรียนรู้สนุกสนาน มีความตั้งใจและให้ความร่วมมือที่ดีในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังมีความชอบในกิจกรรมดนตรี และมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีในลักษณะนี้ต่อไป ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่าเด็กหูหนวกสามารถรับรู้จังหวะดนตรีได้เป็นอย่างดี โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กหูหนวก

คำสำคัญ : กิจกรรมดนตรี/ การรับรู้เรื่องจังหวะ/ เด็กหูหนวก

CLASSROOM MUSICAL ACTIVITIES TO IMPROVE RHYTHMIC PERCEPTION OF CHILDREN WITH DEAFNESS

PANITA KIEWKAM 5438087 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KARNYUPHA JITTIVATDHNA, Ph.D., NATEE CHIENGCHANA, Ph.D.

ABSTRACT

This study aimed to: 1) develop classroom musical activities to improve rhythmic perception in the terms of downbeat rhythm, rhythmic patterns, and rhythmic notation of children with deafness, and 2) evaluate the effectiveness of classroom musical activities to improve rhythmic perception of children with deafness. The participants in this study were 19 children with deafness in grade 3 of academic year 2014 from Nakhon Pathom School for the Deaf. The participants attended classroom musical activities for 4 weeks, once a week, and 45 minutes a time. The researcher had self-teaching in the class, and the class teacher would be the interpreter of sign language. The instruments used in this study consisted of 1) the practical skills assessment form for evaluating the rhythmic perception of children with deafness, 2) the behaviour observation form of children with deafness in the classroom musical activities, and 3) the interviewing form for asking children with deafness about the preference of classroom musical activities. Data collection was divided into 3 steps: 1) to collect data from the experiment in classroom musical activities and assessment of the practical skills 2) to collect data from behaviour observation of children with deafness in the classroom musical activities, and 3) to collect data from group interviews for studying the preference of classroom musical activities. The data analysis was divided into two sections: 1) quantitative data analysis by analysing the basic information of the participants in this study and the practical test to evaluate the rhythmic perception of children with deafness by using descriptive statistics, 2) qualitative data analysis from the behaviour observation of rhythmic perception of children with deafness and the interviews for the preference of classroom musical activities by using content analysis.

The results of this study showed that developed classroom musical activities were able to improve rhythmic perception of children with deafness because of the increased test results of the practical skills after attending the classroom from the first to the last time. The children with deafness could understand downbeat rhythm, rhythmic patterns, and rhythmic notation in different levels. According to the behaviour observation and preference interviews of classroom musical activities, it was found that the children with deafness learned enjoyably, had a willingness to cooperate in the class and they needed to attend these classroom musical activities in the future. The results of this study could show that the children with deafness could have good rhythmic perception through a process of learning and teaching with materials that were appropriate and consistent with the nature of children with deafness.

KEY WORDS : MUSICAL ACTIVITIES/ RHYTHMIC PERCEPTION/ CHILDREN WITH DEAFNESS

94 pages